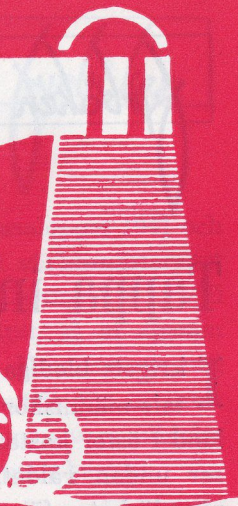

Kyrbåken

N:r 9
1944

Pris
20 öre

Aktuellt:

Tappa inte sugen
Patrullerna

Sidan 2

Boksida

Sidan 4

Länkarna ger idag ...

Sidan 10

Förkunnelse

Ditt liv skall vara storm och sång och saga
och evig strävan efter fjärran mål.

Förhånad kamp för fattiga och svaga.

Dit verk skall vara eld. Din vilja stål.

O, aldrig får du tveka eller vackla
och aldrig vila på din långa stig

Men modigt skall du bära eldtrons fackla
och föra folken fram i rättens krig.

Och när förtrycket tynger över jorden,
och människorna sucka djupt i nöd,
skall trotsigt ung du höja upprorsorden.
Vår lösen forma oss: fred, frihet, bröd.

Ja, du skall vandra före och gå vida,
skall vara den som piskar oss till kamp,
men ock förband på alla sår som svida
och eggaren i vardagslivets kramp.

ARNOLD LJUNGDAHL.

Ur Till den nya tiden.

Tappa inte sugen

I krigets blodiga slutakt ha tusentals människor från vårt broderland i öster kastats över våra gränser undan våldet, grymheten, meningslösheten för att finna en fristad. De äro välkomna och vi kunna endast beklaga att vi inte äro i stånd att hjälpa flera av deras olycksbröder.

Många av dessa våra gäster ha fått tillfälliga bostäder i våra lokaler på olika håll ute i landskapet. Detta i sig själv mycket glädjande faktum att även vi direkt kunnat träda hjälpande till ställer oss dock inför många och ofta svårbemästrade problem. En organisation utan lokaler har ju förlorat en av sina viktigaste livsbetingelser.

Efter den oundvikliga underminering av arbetet som kriget inneburit är detta givetvis dubbelt påfrestande. Var och en vet att många av våra loger redan nu arbeta under synnerligen tryckande omständigheter.

Jämsides därmed ha emellertid

Obs.! fr. o. m. den 1 dec. är red:s adress **Kyrkogatan 24, Sundsvall.**

Fyrbåken

Organ för
Medelpads distrikt
av I. O. G. T.

Postadress: Fyrbåken Box 2050,
Sundsvall.

Red. och ansv. utgivare:
H. Norling, Kyrkogatan 24,
Sundsvall.

Prenumerationspris 2 kr.
Postgirokonto 77 15.

Nya Samhällets Bok- & Accidenstryckeri
Sundsvall 1944 2932

Patrullerna

har nu startat sina turnéer runt landskapet. Premiären skedde i Skönsberg lördagen den 4 november med logen Skönsborg som värd. Det blev en spelöppning över förväntan och den till mer än hundra personer uppgående publiken liksom pressen förklarade med en mun att det var en strålande föreställning. Sedan ha ytterligare två patruller kommit i gång och även de haft stora framgångar. På bilden ses den patrull som startade i Skönsberg och där gjorde så stor lycka.

flerfaldiga exempel givits på loger, vilka inför alla dessa svårigheter arbetat vidare oförtrutet och alltid gjort allvarliga försök att finna lösningar på problemen och då även lyckats.

Detta är vad vi måste göra. Vi måste samlas till möten och diskussioner — kanske främst det senare — så att vi inte tappar kontakten med varandra och vår rörelse trots att våra lokaler äro upptagna för tillfället. Utan att förtrötts måste vi arbeta vidare och vi få genom svårigheterna inte glömma att det är en stor och ytterst viktig sak vi arbeta för.

Loger, vars gästfrihet ännu inte tagits i bruk, kunna bjuda in sina grannloger till möten. Logeråden

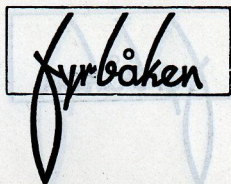
Genom en del fullständigt oberäkneliga missöden med e nav patrullerna måste tyvärr turnén inom Skön—Alnö och Timrå—Hässjö kretsar omläggas och de nya dagarna komma att meddelas logerna så snart som detta är möjligt. I vissa fall kan det hända att loger som ha sina dagar bestämda få affischer och biljetter ganska sent. Det gäller därför att varje loge i tid avdelar medlemmar som kunna bistå med affischering och biljettförsäljning i förskott och att dessa äro beredda när affischer och biljetter komma.

böra kunna sammanträffa hos medlemmarna. Syföreningsverksamheten bör intensifieras. Alla kommitéer böra arbeta med större flit och tidigare kanske oförsökta vägar måste prövas. I många fall kanske man t. o. m. kan få utnyttja någon annan organisations lokaler eller skolorna. Huvudsaken är att det inte stannar av någonstädes.

Och varför inte besöka våra gäster någon gång. Vi kanske ha en möjlighet några av oss att glädja dem. Varför inte hälsa på dem i våra lokaler. Där står kanske ett piano. Alldeles säkert finns det någon i logen som kan spela en stump på det och kanske någon annan av oss kan sjunga en bit. Det bör inte ens vara så svårt att leda allsång med finnar-

Idrotten och alkoholen

AT gjorde strax inför valet en fullständigt ny upptäckt på miljöbristernas område. Den upptäckte på alldeles egen hand att spritbristen skadade — skidsporten! I en notis, som satts med fetstil och placrats inom sorgram, meddelades läsarna att intet av hotellen i Kramfors har spritträttigheter, vilket anses såsom en brist — speciellt till kommande vinter, då Kramfors kommer att stå som värd för SM på skidor.

När vi tog del av AT:s reportage hajade vi till ett tag, ty berömda idrottsmän har på vår förfrågan förklarat att sprit och idrott inte kan förenas med någon större framgång. Då vi alltjämt hålla våra sinnen mottagliga för nya och originella synpunkter satte vi oss i förbindelse

na. För den saken behöver man visst inte kunna finska. Ta en populär melodi bara så dröjer det säkert inte länge förrän de äro med på noterna. Eller om logen har en teatercirkel, så går det säkert bra att uppföra ett litet teaterstycke för finnarna. Visserligen kunna inte så många av dem svenska men teater förstår man i alla fall i allmänhet. Genom detta arrangemang ha vi en möjlighet att stödja varandra. Finnarna få en stunds underhållning som, det kan man vara förvissad om, de alldeles säkert skola sätta värde på, och själva få vi intressanta nya arbetsuppgifter som stimulera oss till fortsatt arbete.

med idrottsrörelsens ledning för att få AT:s upptäckt vägd och värderad.

— Här är ingen hemma för närvarande, säger kanslisten fru Alberg i Skidfrämjandet, och jag vill inte uttala mig i en så delikat fråga. För min del tror jag nog att skidlöparna klarar sig utan den där utskänknigen.

— För innehållet i den där notisen får tidningen svara själv, svarar verkställande direktören i Sv. Gymnastik- och Idrottsföreningarnas riksförbund, major E. Råberg. Idrottsfolket reder sig nog och publik kan man under alla förhållanden räkna med. Men självfallet kommer det folk till en tävling som sätter värde på att det finns sprit på hotellen.

— Kan man förutsätta att den publik, som infinner sig till en mästerskapstävling fäster någon större vikt vid utskänknigen?

— Ja, mängden av besökare är ju inte idrottsmän. De som kommer är i stor utsträckning det folk, som upprätthåller nöjesfält och enklare tidsfördriv. De har inte några djupare intressen utan far helt enkelt ut för att roa sig på sitt sätt. De blir säkert besvikna om de för en dag måste förneka sina vanor. Men idrotten reder sig nog ändå, säger major Råberg.

Skidmästarna har ordet.

— Sprit och skidsport hör inte ihop ett dugg, säger Mauritz Bränn-

ström, segrare i Vasaloppet 1941 och två på femmilen i världsmästerskapen på skidor i Cortina 1941. Vill man nå toppresultat, så är spriten alldeles förkastlig. Förresten är nog spriten fasligt onyttig för invärtes bruk, så den kan man vara alldeles förutan. Det mår man bäst av.

— Rusdrycker och sport hör icke tillsammans, säger Erik Larsson, skidlöpare, guldmedaljör och olympiasegrare. Om man vill nå verkliga och varaktiga resultat, måste man enligt min erfarenhet avstå från alkoholbruk. Jag avhåller mig därför från både tobak och alkohol.

— Fullkomlig avhållsamhet från sprit är en av förutsättningarna för att bli en god skidlöpare, säger Martin J. Matsbo, medaljör och olympiasegrare.

— — —
Detta var några fullödiga vittnesmål av verkligt sakkunniga. Men deras vittnesmål väga som intet mot AT:s, ty det finns något som t. o. m. gudarna förgäves bekämpa.

Ceson i Ref.

Årets sista kvartal är inne!

Distriktet har en chans att nå arbetsplanens mål om varje loge tar ett krafttag!

Vill Ni göra fördelaktiga inköp?..

...vänd Er då till

ENGELFELDTS

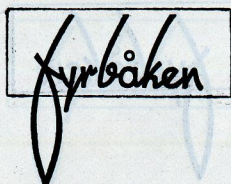
(ledande i Norrland)

TELEFONER (växel): 30 98 37 03 40 98

MÖBLER,

MATTOR, GARDINER, ARMATUR

Bokside:

Lasse går i ringen

boken, som bör vara varje lekintresserads egendom, har tidigare lite summariskt omnämnts i denna spalt. Den är emellertid så värdefull, att vi anser det nödvändigt att redogöra lite närmare för dess innehåll.

Med dess ytdliga och lättfattliga anvisningar är den vad vi länge väntat på, nämligen ett medel att få våra sånglekar mera enhetliga än vad tidigare varit fallet.

Om vi börja från början i boken, finner vi först inte mindre än nio olika uppställningar lättfattligt åskådliggjorda. Fattningar och armrörelser framställas på samma sätt och slutligen kommer en beskrivning av olika steg: galopp, klacksteg,

---

Våra bibliotek utgöra en av våra främsta tillgångar. Propagera i logerna för läsning av värdefull litteratur!

---

sparksteg, fryksdalssteg och dalsteg samt pannkaksvändning. När dessa illustrationer och beskrivningar studerats, är man mogen att övergå till själva lekarna. Dessa är ordnade i alfabetisk ordning efter första bokstaven i varje lek. Överst finnes uppgift om tonarten. Sångtexterna är uppdelade i olika avdelningar i varje lek, a, b, c, o. s. v. Dessa bokstäver hänvisar till kortfattade förklaringar och anvisningar om lekarnas utförande, som följer efter varje lek.

Boken har i likhet med föregående upplaga ett behändigt fickformat och kostar endast 60 öre plus oms. Det är nu sektionens förhoppning, att denna bok kommer att köpas av varje lekledare. Vi är övertygade om

att dessa sedan rekommenderar den, så att den inom kort finns i varje lekintresserads ägo, vilket den förtjänar. Det är emellertid för sent att rekvirera boken då man upptäcker att han skulle behöva den. Vårt råd är därför: köp redan nu hem ett antal, det kan vara bra att ha vid nästa lekafton. Rekvisition sändes till Oskar Eklund Bokförlag, Stockholm.

Lycka till med lekaftnarna, önskar

Folkdanssektionen.
(Ur Unga Tankar)

Förnya bibliotekens bokbestånd!

Bokens pris är 60 öre + oms. Vid köp i fast räkning direkt från förlaget, kontant eller mot postförskott, erhålles vid rekvisition av minst 10 ex. 25 proc. rabatt, minst 20 ex. 30 proc. rabatt och minst 100 ex. 35 proc. rabatt samt ett friex. för varje rekvirerat fullt 10-tal ex. Rekvireras från Oskar Eklunds Bokförlag, a.-b., Vasagatan 9, Stockholm C.

Godtemplarorden

är en stor och mångsidig organisation. Den bjuder sysselsättning åt så många, unga och gamla, fattiga och rika, lärda och olärda, den försöker tillfredsställa så många olika intressen och anspråk i stad och på landsbygd genom sina 6.000 olika organisationer, att det är förklarligt om icke alla medlemmar ens i stora drag känna till vad Orden i verkligheten är, vad den vill och vad den kan. Men vad skulle det icke betyda av självförtroende, av aktning för den egna organisationen om allt detta bleve klart för Ordens alla medlemmar! Med boken

Godtemplarorden — Vad den är och vad den vill

ha vi velat ge medlemmar och utomstående en möjlighet att på ett kortfattat sätt i ord och bild lära känna Godtemplarorden av idag, dess olika verksamhetsgrenar, deras utveckling, omfattning och arbetssätt.

Den nu utkomna tredje upplagan är en fullkomlig omarbetning av boken, som även utökats med nya artiklar och icke mindre än 35 nya illustrationer. Inalles innehåller boken 144 sidor text och 24 hela illustrationssidor, tryckta på konsttryckpapper och omfattande inte

ATELJÉ
Sér
Sa

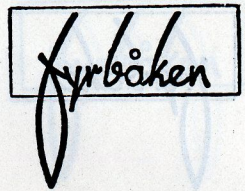
**Porträtt &
Serie-ateljé**

Innehavare:

ALBERT ENGSTRÖM

Boksidan:

Att läsa mästerverk

Kurt Friedländer: Mästerverk inom berättarkonsten från Gervantes till Lagerlöf. Eklunds 1944. 5:75.

Att den dagslitterära bokfloden forsar fram för snabbt för att det ska vara idealiskt inses av både författare, kritiker och vanliga läsare. Som ett försök till motgift mot aktualitetsraseriet har exempelvis avdelningen "Från bokhyllan" i denna tidskrift kommit till. Och i känslan av att något måste bevaras och fasthållas utdelar dagens recensenter då och då ärekransar och odödlighetslöften: om hundra år skall denna bok vara med även i det minsta urval av det allra bästa... Egentligen borde man vara sparsam med mästertitlarna, för Tiden själv sköter på ett hemlighetsfullt sätt om sållnin-

Många värdefulla böcker finns i våra egna bibliotek! Låt dem inte stå oanvända!

mindre än 14 bilder från Ordens olika verksamhetsområden. Innehållet framgår av innehållsförteckningen på sid. 4.

Boken är avsedd såväl för Ordens egna medlemmar som för allmänheten. Den bör icke endast läsas av alla medlemmar. Varje medlem bör äga ett ex. av densamma att användas både som uppslagsbok och att låna ut till personer, som man vill inressera för Godtemplarorden.

Priset är endast: Häft. kr. 3:—, kart. kr. 3:85. Rekv. från Ordens förlag. Rabatt vid köp av minst 3 ex. Oskar Eklund Bokförlag A-B, Vasagatan 9, Stockholm C.

gen av det värdefulla, som om någonstans finnes en anonym nämnd eller hög rättvisa. Visserligen är vad som sällas ut långt ifrån alltid litteratur för vuxna: det gäller om många klassiker att man bör passa på att läsa dem som barn. Ändå är det säkert en sund instinkt som tidvis driver oss tillbaka till de vördnadsvärda klassikerna. Människohjärtats eviga likhet genom tiderna liksom vår dunkla drift till utveckling och förändring kan där renast studeras. Tillbaka till klassikerna måste vi också ibland för att stärka samhörighetskänslan med det förgångna, med mästerverkets egen tid och med det som senare tider har känt i mästerverket.

Kurt Friedländers antologi, "Mästerverk inom berättarkonsten från Gervantes till Selma Lagerlöf", är därför ett nyttigt arbete, även om det har likar inom handbokslitteraturen. Det nya hos Friedländer är att de olika verken presenteras direkt, i korta analytiska karakteristiker, medan de sammanfattande synpunkterna och den litteraturhistoriska belysningen har sparts till inledningen och till en förträfflig kronologisk tabell i slutet. Recensenten hade först en känsla av att de litterära porträtten borde ha utformats mer ingående och i stilen personligt, men har vid närmare eftertanke ändrat åsikt: strängt taget ger författaren inom sitt korta format tillräckligt mycket av både fakta och stimulans för att locka läsaren att fördjupa sig i verket. Analyserna är klart och koncist skrivna. Som hemlös flykting har Friedländer förvärvat sig hemortsrätt i andens värld genom att tillägna sig klassikerna, och detta personliga förhållande till

»Ett fynd

att samla en del korta roman-karakteristiker till en liten berättarkonstens litteraturhistoria.»

Stig Ahlgren i AT.

Kurt Friedländer:

MÄSTERVERK

inom

**BERÄTTAR-
KONSTEN**

från Cervantes

till Selma Lagerlöf

FREDRIK BÖÖK i en understreckare i Svenska Dagbladet: "Kurt Friedländer har inte skytt någon möda, hans kunskaper och beläsenhet är värda ett uppriktigt erkännande..." kan man läsa boken med nöje och få anledning till många betraktelser."

GUNNAR HIRDMAN i ABF: "en ypperlig vägvisare till den stora litteraturen. Det behövs som en motvikt till den överdrivna dyrkan av det dagsaktuella och jakten efter den ofta tvivelaktiga bestsellern..."

värd en mycket varm rekommendation"

MARGIT ABENIUS i BLM: "ett nyttigt arbete... tillräckligt mycket både av fakta och stimulans... Analyserna äro klart och koncist skrivna."

Häft. 5: 75, inb. 8: 75

EKLUNDS

Danskt:

Opfindsom Ministerfrue

I sin Ministertid deltog Frederik Borgbjerg i adskillige officielle Mid-dage. Ved en af dem fik han under Spisningen overrakt et Telegram. Det var fra Ministerens Frue, og hun skrev:

— Frederik, du har taget de blaa Bukser paa, men jeg har hængt de sorte ude i Restaurantens Garderobe.

Saa maatte Borgbjerg altsaa sene-re diskret ud og foretage Ombyt-ningen, men det var alligevel ganske godt fundet paa af Konen.

To Søkende paa Gæsteri.

Den lille Pige og hendes Bror er paa Visit og forfriskes af Værtinden med en Kop Mælk, hvad der for Drengens Vedkommende ikke gaar helt lydløst af.

Men Søsteren synes øjensynlig, at hun bør gøre noget, for pludselig hø-rer man hende sige til Værtinden: — Lillebror er nu ogsaa altid uheldig, for lige meget hvor vi kommer, saa faar han en Kop, der slubrer.

verken ger sig ibland till känna i stil-en com spänstighet och entusias-m. Mot urvalet av femtio klassiker tor-de inge vägande anmärkningar kun-na göras. I mitt tycke är det en för-tjänst att jämförelsevis få av de rent barnaktiga klassikerna har medta-gits: huvudvikten har lagts på dem som det lönar sig att läsa även efter tolvårsåldern. Det enda svenska pro-saverk som ansetts äga denna mys-tiska allmängiltighet och allmän-mänsklighet som gör ett verk klas-siskt är "Gösta Berlings saga", nå-got som knappast är ägnat att för-våna, eftersom vår världslitterära insats ligger inom lyrikens svåröver-sättliga område.

Margit A benius
i Bonniers Litterära Magasin

Den dag kjem aldri Norsk:

En dikt på norsk landsmål.

Av Aasmund Vinje

»Den dag kjem aldri at eg deg
gløymer;
for um eg søver eg um deg drøymer.
Um nott og dag er du like nær,
og best eg ser deg, når mørkt det er.

Du leikar kringum meg, der og
vankar.

Eg høyrer deg, når mitt Hjarta
bankar.

Du stødt meg fylgjer på Ferdi mi,
som Skuggen gjeng etter Soli si.

Når nokon kjem og i klinka rykkjer,
der du som kjem inn til meg, og
tykkjer:

Eg sprett frå Stolen og vil meg te,
men snart eg sig atter ende ned.

Når Vinden lint uti Lauvet ruslar,
eg trur der du som gjeng der og
tuslar!

Når sumt der burte eg ser seg smu,
eg kvekk og trur, det må vera du.

I kvar som kjeng og som rid og
køyrrar,
der de du eg ser; deg i alt eg høyrer:
i Song og Fløyte — og Fele-låt,
men endå meir i min eigen gråt.»

Ur Kjölen.

Lisbeth skriver til Kongen

I en af vore Skoler forsøgte Lære-ren at lade Børnene i 1. Klasse skrive et Julebrev. Det bedste skulde have Præmie. Den tilfaldt den 8-aarige Lisbeth, som havde skrevet til Kong-en. Hendes Brev lød saaledes:

Kære Konge!

Det er rart, at De er bedre! Vi tænker hver Dag paa Dem i Skolen. Det er ogsaa rart, at De er kommet hjem til Jul, for det er bedre at være hjemme end at være paa Sygehuset! Hils Margarethe og Dronningen!

Hun: — Jeg tror virkelig, jeg vilde falde død om af Forbavselse, hvis du en Aften kom tidligt hjem.

Han: — Du skal ikke gøre dig no-gen Ulejlighed. Jeg lader mig ikke lokke af den Slags Løfter.

En listrig utveg

I et sokn i Jylland stod forleden en mann tiltalt for å ha sagt at halv-delen av medlemmene* i herredssty-ret** var idioter. Han ble ved dom-men forpliktet til å tilbakekalle be-skyldningen i avisene.

Han lot da rykke inn følgende:

Undertegnede erklærer herved at halvdelen av herredsstyremedlem-mene ikke er idioter.

*Medlem = ledamot.

**Herredsstyre = kommunalfullmäktige

Hva ville han gjøre?

— Har du noensinne tenkt på hva du ville gjøre, hvis du hadde Fords inntekt?

— Nej, men jeg undrer på hva han ville gjøre, hvis han hadde min.

Han hadde lært höflighet

Fruen: — Nå, hva bör en velopp-dragen gutt si, når han får ti öre av en dame for at han har båret hjem pakkene hennes?

Visergutten*: — Kunne aldri fal-le meg inn å si noe slikt. Mor har lært meg at jeg skal være höflig.

*Visergutt = springpojke.

Ordenssyskon!

Vid reparationer och
nybyggnader, vänd Eder
då med förtroende till

Lyrén's
Målerifirma

Box. 449. Tel. 4465.

Verkstad: SJÖGATAN 21,

Sundsvall.

Vördsamt

Carl-Ivar Lyrén

UTFÖR ALLT INOM YRKET.

Jag spelar kvällsång på min dova lyra

Långt bort från glädje, hem och hopp och tröst.
Ljus diktar jag i mån av inre makt
med ord och färger i min fjärran trakt.
Jag menar inget särskilt ljusst med det.
Det sker blott för att härda ut i denna verklighet.

Min tro på människan, tron på mig själv
har gått i spillror. Över nattens älv
finns ingen bro. Till skum och okänd vik
har endast döden kvar sin färjtrafik.
Mitt hjärtas dröm har smärtsamt mörknat ner.
Min ungdoms stjärnor märker jag ej mer.
Allt rödare blir vägens björk och al.
I bergens sluttningar går vinden sval.
Jag spelar kvällsång på min dova lur
för att förljuva väntan på min tur
med färjan över dit jag inte vet.
Jag avser eljest ingenting med det.

OLLE SVENSSON.

Ur Ariel.

Tre landshövdingar

Riksdagsmannen Gustav Andersson i Rasjön har utnämnts till landshövding i Kopparbergs län efter Bernhard Eriksson, som avgått med pension. Det är den tredje organiserade absolutisten i följd som sitter på landshövdingestolen i Falun. Kvarnzelius var den första, Bernhard Eriksson den andra.

En bleckslagare, en gruvarbetare och en hemmansägare som landshövdingar, det hade varit en omöjlig tanke i den gamla goda tidens Sverige

med dess strama ämbetsmannavälde, skriver J. F. i Reformatorn. Men i det demokratiska Sverige har det blivit annorlunda. Där har "den gråa hopen" av arbetare och bönder visat sig vara en utmärkt råvara för frambringande av ypperliga folkledare och ämbetsmän. I de flesta fall har de fått sin fostran inom folkrörelsernas föreningsliv, och vad de tre landshövdingarna beträffar är det nykterhetsrörelsen som därvid kan ta åt sig största äran. Det har de själva många gånger betygat.

Marknadens förnämsta KONTORSUTENSILIER

saluföres av Nordiska Kart ro A.-B., Vasagatan 9, Stockholm

Timrå-Hässjö kretsloge

höll söndagen den 19 nov. halvårsmöte i Sörakers Folkets hus, under KT, br. Ivar Berglunds ledning. Fem loger voro representerade vid mötet.

Rapporter avlämnades över de sommarfester kretslogen hållit tillsammans med logerna Segerlönen och Vinterny. Kretslogens andel av inkomsterna uppgick för båda festerna till 180 kr.

En del frågor behandlades, såsom reseersättning till ombud för bevisande av kretsmöte, samt på vilket sätt logerna skall kallas till kretsmöte m. fl.

Kretsrådet fick i uppdrag utreda dessa frågor, men försöksvis skall kallelse till nästa kretslogemöte ske genom annonsering och cirkulär.

KUL fick i uppdrag ordna en turné bland kretsens ungdomsloger, helst med hjälp av sina "Femlingar".

DT, br. Erik Olsson, Östrand, höll ett anförande om "Våra uppgifter". Han framhöll nödvändigheten av att alla böra såsom aktiva medlemmar värva nya medlemmar för vår orden. Han berörde även insamlingen för folkhögskolan och hoppades att även där arbetet skulle igångsättas med ett hårdare tempo.

Till sist läste KR, str. Göta Eriksson en dikt, varefter det trevliga mötet avslöses tmed sång nr 62.

KT.

Konditori
Elegant
men trivsamt

ORIENT

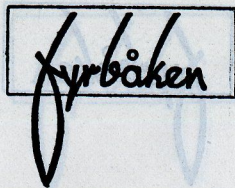
STORGATAN

5

SUNDSVALL

Tel. 4195

Blå boken 1945

har utkommit i dagarna med sin 21:a årgång. Den fyller nu inte bara en imponerande rad i många tusen bokhyllor utan vad mer är ger en år efter år sammanhängande och följdriktig bild av de svenska folkrörelsernas utveckling.

I 1945 års Blå Bok skriver rektor Jalmar Furuskog om De fjorton punkterna en kommentar till Landsmötets nykterhetspolitiska program. Föreningslivet en medborgarskola är ämnet för en artikel av fattigvårdsdirektör Otto Wagnson och fil. dr E. H. Thörnberg skriver om Nykterhetsrörelsen och demokratin. Vidare kortare uppslagsartiklar om "Vår gård" i Saltsjöbaden, "Arosgården" i Västerås, Musiken inom folkrörelserna, De svenska sparbankerna m. m.

I avdelningen Vägerdjare presenteras i denna årgång fru Ellen Hagen av Olga Widegren, professor Einar Sjövall av Thorild Dahlgren och red. J. Törnfeldt av Hugo Sohlberg. Bildgalleriet fortsätter med da- a över diktare, målare, skådespelare och som en nyhet för året operasångare. Den som har Blå Boken samlat äger med denna årgång "grevet" om 108 författare, 48 målare o. s. v.

Starkenberg och Lundquist fort-karrikyrer. De svenska folkrörelstatistiska uppgifter om land och folk kommer som förr liksom en redogörelse för de viktigaste frågorna sätta med sina roliga och aktuella serna presenteras i ord och bild. Nya vid 1944 års riksdag plus uppgifter om den nya Andra kammaren m. m.

Ja detta var några avslöjanden om nykterhetsrörelsens nya Blå Bok, som vi hoppas ska gå mot nya framgångar.

Ordenshusens riksförening - ordenshusens försäkring

Ordenshusens riksförening är gemensamma organet för IOGT:s och NTO:s ordenshus. Riksföreningen har till uppgift att lämna medlemmarna stöd och råd i ekonomiska, byggnadstekniska och andra frågor. Riksföreningen vill därtill representera medlemmarna vid förhandlingar med samtliga statliga och kommunala myndigheter och andra organisationers centrala ledningar. Kort sagt: Bevaka alla de stora intressen och värden det här gäller.

Riksföreningen har redan visat sig vara till stort gagn då det gällt att bistå våra ordenshus och våra biografer, som organiserats i en särskild biografsektion. Den första ordenshuskursen, som hölls på Tollare i augusti, lämnade säkerligen ett rikt utbyte för deltagarna, och alla voro eniga om att Riksföreningen har en stor uppgift att fylla. Men först då det blir allmän samling kring Riksföreningen kan den fylla sin uppgift helt och fullt. Trots Verkställande Rådets vädjanden om anslutning är ännu endast 280 av våra 1.500 ordenshusföretag anslutna — en alltför blygsam siffra.

"Vad har vi för nytta av Riksföreningen", får man alltid till svar när anslutningen föres på tal. "Vi har vårt ordenshus på det torra och behöver inte Riksföreningens hjälp." När man resonerar så, glömmer man vad solidaritet betyder. Vart skulle vi ha stått med vårt organisationsarbete överhuvudtaget om man tänkt och handlat så. Idag kan en förening sitta i orubbat bo, i morgon kan det vara helt annorlunda. Man försäkrar sig ju alltid för att vara garderad, om något skulle hända. Man vill känna trygghet. Så borde det även vara när det gäller denna angelägenhet.

Avgifterna äro ej heller betungande. De flesta av IOGT:s ordenshus kommer i avgiftsgrupperna 15 eller 25 kr. om året. Nog klarar man det, och därmed ger man också Riksför-

eningen möjlighet att bistå föreningar med svagare ekonomi. Därför vädjar vi till våra lokalägande loger och byggnadsföreningar: Ta upp frågan och anslut Edert ordenshus från årsskiftet! Ordenshusens Riksförening, Vasagatan 9, Stockholm, står gärna till tjänst med alla upplysningar.

Norskt:

Respekt

I en liten tysk by beslutet en gang en ung dame som var blitt sviktet av sin kjæreste å søke døden i bølgene og kastet seg derfor i sjøen.

Tilfeldigvis kom i det samme en politikonstapel forbi. Han kunne ikke svømme og våget ikke å hoppe ut etter henne. Han trakk i stedet sin revolver i det han ropte til henne:

— Hvis De ikke øyeblikkelig svømmer i land igjen, skyter jeg på Dem.

Og med tyskerens inngrodde respekt for øvrigheten parerte den unge selvmordersken øyeblikkelig ordre.

Tvillingene morer seg

Mamma hadde badet tvillingene, men da de var lagt til sengs lå de bare og lo og snakket.

— Hva er det dere har det så moro med da, barn, roper hun inn i soveværelset.

Så svarer den ene: — Du badet Knut to ganger og meg ingen gang.

Naturens luner

Lærerinnen hadde forklart de små elevene sine noen av naturens vidundere og slutter med å si:

— Er det ikke rart at de små kyllingene selv kan komme ut gjennom skalet?

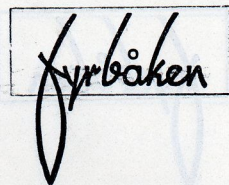
En liten kar på 9 år rekker hånden i været:

— Jeg syns det er rarere at de kan komme inn.

l u n e n y c k ; r a r t u n d e r l i g t .

Tro och tro

Professor Ingvar i Lund, ordförande i den nya utredningskommittén om nykterhetslagstiftningen, har alltid ägnat mycken kraft åt nyttig upplysning åt medvandrarerna i denna jämmerdalen. Med samma kraft och med ungefär samma motstånd har han dragit i härnad mot alla de gamla fördomar och dunkla inbillningar som omge alkoholen i alla dess former, som en gång Ur-

En sakkunnigkommitté har tillkallats av finansministern för att utreda frågan om nykterhetslagstiftningens utformning. Kommittén får 13 ledamöter och ordförande blir professor Sven Ingvar.

ban Hjärne mot häxerierna. Just i dessa influensatider kan det vara nyttigt att läsa följande avsnitt ur en artikel professor Ingvar skrivit i tidskriften Tirfing en gång i tiden:

"Det torde f. n. icke finnas någon medicinsk auktoritet, som i alkoholen skulle vilja se ett medikament, som har förmågan att radikalt bota någon sjukdom av vad slag den vara må. — Ett vittnesbörd så gott som något, att frågan om alkoholens betydelse som medikament under de senaste decennierna mist sin aktualitet, är otvivelaktigt det förhållandet, att frågeställningen försvunnit

från medicinska kongresser. — Att alkoholen mist sin betydelse som medikament beror otvivelaktigt på förbättrade kunskaper om dess fysiska verkningar. Vi vet numera med bestämdhet att alkoholen framförallt har en rätt och slätt förlamande effekt på livsprocesserna. Vad som kan te sig som en på de psykiska funktionerna stimulerande effekt, är i stor utsträckning endast en förlamning av samarbetet mellan olika nervösa centra i hjärnan. — Alla medicinska auktoriteter torde numera vara eniga om, att alkohol ej har någon som helst skyddande eller förebyggande effekt mot febersjukdomar. I tider av farsoter, influensa eller förkylningssjukdomar kan man icke skydda sig mot smitta genom att förtära konjak, brännvin eller andra alkoholdrycker. Alkoholens användning som läkemedel är att betrakta som ett uttryck för vår förlägenhet och vanmakt inför sjukdomar, ett arv från forna tiders övertro och vidskepelse, som vi ännu icke hunnit frigöra oss från."

Detta är den moderna läkarvetenskapens syn på saken. Mot detta, påpekar Verdandisten, sätter alkoholisten av alla grader sin "tro". Och tro har som bekant enligt tillförlitliga källor förmågan att försätta berg. Vi själva ha emellertid en tro som i inte mindre grad är stark och motståndsbrytande och som dessutom har ovannämnda solida grundval att falla tillbaka på. Denna böra vi använda oss av för att riva sönder motståndarnas dumma inbillningar.

Norskt:

Ad omveg

Ville du like å være gift med en enöyet mann?

— Nei hvorledes det?

— Da kan du gjerne la meg holde paraplyen.

Folkhögskoleplaketten

Finns fortfarande att köpa. Varje godtemplare bör bära detta vackra märke.

Danskt:

Per maa ikke gøre Nar

Per, det er fem Aar, blev forleden kaldt ind af sin Farmor, fordi han var med til at gøre Nar ad Jesper, det stammer. Per fik at vide, at man ikke maa gøre Nar ad en, der er syg, om det er en Sygdom, naar man stammer: — Kan du nu huske det!

Dagen efter var det galt igen derude. Nu var det en anden, der stod for Skud, og Per kom lidt usikker ind til sin Farmor. Han var aabenbart kommet i Tanker om noget, for han spurgte!

— Farmor, Erik er rødhaaret. Er det en Sygdom?

Civilisation 1944

De havde været paa en dejlig Tur i den danske Sommer, paa Cykle Jylland rundt og med Telt. Nu var Ferien ved at være forbi.

Endnu kunde de ikke skimte deres Hjemby — skjult af Skoven laa den foran dem. Men nu — nu kunde de høre den: Luftværns-Sirenernes Midt-dagshyl.

Og hun vendte sig om til ham og sagde med et Suk:

— Hvor er det dejligt at vende tilbage til Civilisationen igen!

Nya tag i studiearbetet

II.

Beträffande omfattningen av studiearbetet har denna, som tidigare antytts, ett mycket nära samband med ämnesvalet, och medlemsbeståndets sammansättning. Härvid måste man räkna med olika förhållanden i skilda loger. En del har s. a. s. naturliga förutsättningar för cirkelarbeta — många yngre medlemmar samt duktiga organisatörer — medan andra har svårare att tillgodose denna arbetsgren. Dock vill jag tro att de flesta loger har möjlighet att utnyttja den hjälp, som den sista tidens brevs-kolekurser ger. Det är en hel del nya, intressanta och mycket lättlästa ämnen som i samarbete med de folkliga organisationerna och då främst Godtemplarorden tagits upp av Brevskolan. Bland dessa kurser har fortfarande kurserna i alkoholfrågan sin aktualitet. Särskilt vill jag framhålla "Fem källor kring ett problem", som på ett instruktivt och samtidigt underhållande sätt i fem studiebrevar tar upp alkoholproblemet till behandling. Denna kurs lämpar sig utmärkt för nybörjare i studiecirkelarbetet. Brevskolan kommer i höst att ge ut en kurs i Godtemplarkunskap, vilken bygger på instruktionsboken Godtemplarorden, vad den är och vad den vill, som Eklunds förlag ger ut i ny upplaga i höst. Denna kurs kan inte nog rekommenderas och det borde bli en hederssak för varje loge att ha en cirkel i detta ämne. Betydelsen därav kan helt enkelt inte överskattas. Vidare kommer hos Brevskolan en kurs i samhällsorientering, en kurs som på ett verkligt roligt sätt genom frågesport, tankenötter och andra nya arbetsformer i cirkelarbetet kombinerat med de mera vanliga formerna vill ge en inblick i samhället, dess institutioner och funktioner. Denna kurs är dessutom mycket billig, och då den även lämpar sig lika bra för de yngsta och minst erfarna som för de äldre, borde en cirkel i samhälls-

orientering kunna åstadkommas i praktiskt taget varje loge. Ett ämne som bör tas upp denna vinter är Betänkande angående nykterhetstillståndet under krisåren. Över detta statliga betänkande har fil. kand. Helmer Ternblad gjort en mycket bra studieplan. Hur skulle det vara om våra logeråd konstituerade sig som studiecirkel en gång i veckan

Av Sixten Bäckström

eller en gång var fjortonde dag och studerade detta för oss så oerhört viktiga ämne? Uppslaget bör tas upp till behandling och prövas; det finns inget som säger att en LT eller LD inte med fördel kan studera nykterhetsarbetet inom en studiecirkel. Detta gäller naturligtvis alla tjänstemän. Jag tror att även DLSN skulle bli verkligt glad för varje cirkel, som kan komma till stånd i detta ämne.

Jul- och nyårshälsningar

I nästa nummer av Fyrbåken, som utkommer den tjugonde december, kommer att införas jul- och nyårshälsningar i likhet med vad som skett tidigare år. I likhet med föregående år är priset för dessa så lågt som 50 öre för hel familj och 35 öre för enskild person. Detta är ett effektivt och billigt sätt att nå sina vänner och meningsfränder inom Godtemplarorden och det är att hoppas att varje godtemplare minns denna möjlighet. Hälsningarna böra vara D. S. red H. S. Norling, Nya Samhällets red., Sundsvall tillhanda senast den tionde december. Till logerna utsändes i dagarna anmälningslistor för jul- och nyårshälsningar och enklaste sätet är givetvis att anteckna sig på dessa. Det är emellertid ingenting som hindrar att man skickar en anmälan direkt till D. S.

Har din loge valt S G U - o m b u d

om inte, så gör detta med det snaraste, för i de loger där det ej finns S. G. U.-avdelning på platsen, skall inom logen väljas ett s. k. S. G. U.-ombud, med vilket S. G. U:s distriktledning kan stå i kontakt. Hittills har endast ett fåtal loger lämnat uppgift på ombud. Sänd uppgiften till undertecknad om vilken som blivit vald.

För S. G. U:s distriktsstyrelse

MALTE ERIKSSON,

Mogatan 11, Sundsvall.

Kol - Koks

Byggnads-
material

Tegel

Trävaror

A/B. KOLIMPORTEN-LAURENTS

Storgatan 26. Tel. Namnanrop.

SUNDSVALL

De nuvarande tidsförhållandena har fört fram ett annat ämne eller rät-
tare sagt en hel ämnesgrupp, nämligen
efterkrigsproblemen. I denna
grupp finns en mängd studieplaner,
utgivna av olika organisationer. Nå-
got borde väl kunna intressera den
som är vaken och intresserad för sin
tids företeelser, vilka på ett så ge-
nomgripande sätt inverkar på ge-
staltningen av vars och ens framtid.

Ehuru jag är fullt ense med den
nya förbundsstudieledaren inom
SGU, br Lars Fagerström, välkänd
för oss som vår förre förste vice DT,
när han i "Unga Tankar" säger: "Vi
har inget att invända mot vad våra
studiecirklar behandlar, vare sig det
är astronomi, Shakespeares dramer
eller gödselvärd. Men vi ska inte
propagera för ämnen av den arten.
I stället ska vi lägga ned möda ett
tag på att få fram cirklar som gagnar
våra organisationssträvanden", tror
jag att det finns ämnen av så stor
personlighetsdanande karaktär, att
de, trots att de inte direkt har med
våra organisationssträvanden att gö-
ra, indirekt kan vara till stor nytta
för Orden. Jag är övertygad om att
man utan avkall på det rent organi-

DS adress är fr. o. m. den
1 dec. H. S. Norling Kyrko-
gatan 24, Sundsvall.

*Cirunden
är lagd...*

**NU RESER
VI MURARNA**
till
**Godtemplarordens
FOLKHÖGSKOLA**

ICT:s dep.

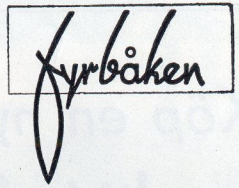

Verkställande rådet har till dep.
för ICT efter framlidne br Anders
Andersson rekommenderat lands-
hövding br Gustaf Andersson, Falun.

sationsnyttiga kan propagera för bå-
de litteraturcirklar och cirklar i dra-
matik och varför inte i historia. Vad
det då gäller dramatiken vill jag re-
kommendera att studieledarna orga-
niserar lyssnargrupper i vinterns
radioämne: Sigfrid Siwertz drama-
tik. Ett annat ämne för vinterns lyss-
nargrupper heter Skogen. Det blir
en skildring av skogens betydelse i
olika sammanhang, inte minst i
svenskt näringsliv. För Medelpad,
som till stor del ska leva på skogen
på ett eller annat sätt, borde det vara
särskilt intressant.

Ovanstående uppräknig var ett
smakprov på vad som finns att stu-
dera i cirklar och vad som just nu
är aktuellt. Vidare upplysningar om
dessa kurser kan fås hos DSL eller
OSL. Beträffande OSL bör observe-
ras den nya adressen, Box 480, Filip-
stad. Brevskolan lämnar dessutom
upplysningar om alla de kurser, som
ges ut därifrån.

Nu säger någon att det är svårt
att ekonomisera studieverksamhet-
ten. Ja, det kan visserligen vara
sant, men det blir ändå en stor hjälp
det anslag, som numera lämnas till
studiecirkelarna från landstinget. Det
blir omkring 20 kr. per cirkel. Det

kan ta en tid innan detta anslag blir
utanordnat, men det kommer så små-
ningom. Därjämte bör framställnin-
gar göras till kommunerna och and-
ra institutioner om anslag. De flesta
kommuner lämnar anslag till studie-
verksamheten.

Till sist vill jag endast säga, att
jag är glad för varje tillfälle jag får
att medverka på någon plats att få
igång studiearbetet. Därför: om nå-
gon studieledare eller loge vill ha
min hjälp vid organiserandet av ar-
betet står jag gärna till tjänst i den
mån mitt ordinarie arbete det med-
giver.

Den naive Moster.

Povl (5 Aar) og Birthe (4 Aar)
sidder paa Gulvet og overdrysser hi-
nanden med smaa Stumper Sølvpapir.

— Det er Regnvejr! siger Birthe til
Moster Nete, som sidder og iagttager
de smaa.

Moster Nete nikker og er fuld af
Forstaaelse. Hun siger:

— Ja — men pas nu bare paa, at
I ikke bliver alt for vaade.

Povl kikker undrende op paa Mos-
teren, saa trækker han medlidende
paa Skuldrene og hvisker til Birthe:

— Hun tror sør-me* at det er rig-
tig Regn!

* Sør' me = minsann.

*"Vi har en fælle
åven at dig!"*

*Varva
två nya
medlemmar—
OCH FACKLAN ÄR DIN!*

Köp en ny kvalité - CYKEL

nu när den är LICENSFRI, eller låt oss renovera er gamla. Stor sortering cykel- delar i lager. Däck VULKAS. Gamla vel. i utbyte. OBS. Full sortering fiskredskap.

Broderligen

OLLE PERSSON

Ö. Esplanadgatan 17.

Telefon 1773. (Intill Svea-bio.)

IOGT-vimplar i lager.

Skapa i samverkan

Konsum Erikslund

Allt i RADIO

REPARATIONER
RÖR
RESERVDELAR

Norrlands Radio

Storg. 9. Tel. 5380, bost. 68217.

Har levererat Radiogrammofonen till Logen 2058 Vivan, Vivstavärv.

*För goda köp -
till rätt pris borga*

Gynna Fyrbåkens annonsörer!

VID VISTELSE I SUNDSVALL

Besök **KpS** *Självservering* ideal-
matställe
för alla!!

Inga
drickspengar

KOOPERATIVA PRODUKTIONSFÖRENINGEN

SE nyktert på inköpsfrågan:

Handla med förtroende i **DE PRIVATA
AFFÄRERNA**

Godtemplare!

Låt inbinda
Edra
böcker hos

Wikströms Eftr.

Fredsgatan 5. Sundsvall.

Byggnadsbolaget

HALLSTRÖM & NISSES

P. HALLSTRÖM
Kapten i v. v. k.

AND. NISSES
Byggn.-ingenjör

SUNDSVALL
Tel. 55590 (växel)

HUS- och FABRIKSBYGGNADER
BRO-, VÄG- och VATTEN-
BYGGNADSARBETEN.

STADENS

POPULÄRA OCH TRIVSAMMA

BOKHANDEL

ÄR

NYMANS

Tel 3508. SUNDSVALL. Tel. 3608

LANSJÄR

KVALITÉ och STIL till önskepriser

Salander

Föreningstryck:

Verksamhetsberättelser
Affischer
Program
Papper och Kuvert
samt Brevkort
Biljetter etc.

*God kvalité —
Rimliga priser!*

konsumbutikerna

i Sundsvallsdistriktet.

Nya Samhällets

Boktryckeri

Köpmangatan 5
Sundsvall
Tel. 4588.